

1

FEBRUÁR 1991

„Sem,“ ukázal doktor Lengyel.

„To nemyslíš vážne, doktor!“ zaskučal Krauz.

„Vážne. Dohoda bola, že si môžem vybrať.“

„Dobre, ale toto!?“

Doktor Lengyel, odborník zo súdneho lekárstva, sa zaskeril. Prikývol, a tým potvrdil svoj výber.

Pred dvoma týždňami detektív Krauz a detektív Canis potrebovali pomoc. Vážnu, odbornú pomoc. Riešili prípad beštiálnej vraždy Otílie Geroltovej a jediný, kto im v rozhodujúcej chvíli mohol pomôcť, bol doktor Lengyel. Najprv pýtal päťtisíc korún, napokon sa s detektívmi dohodol, že im pomôže aj za pivo, ale podmienkou bolo, že podnik si vyberie sám.

Vybral si.

„Kristepane!“ komentoval jeho výber Canis.

Stáli pred luxusným hotelom s najlacnejšou izbou v cene policajného platu. Mesačného platu. Pochopiteľne, izba na jednu noc. O cene piva v takom podniku nemali detektívi pochybnosti.

„Dúfam, že reštaurácia je v rekonštrukcii,“ modlil sa Krauz. Nebola v rekonštrukcii.

„Páni,“ oslovil ich čašník vo fraku. Mierne sa uklonil, ustúpil, rukou ukázal k stolu, ktorý im vybral. Sotva ich usadil, uklonil sa znova, pred každého položil jedálny lístok, znova mierny úklon. Nahol sa nad stôl, piezoelektrickým strieborným zapaľovačom zapálil sviečku v strede, zapaľovač rýchlym nacvičeným pohybom obradne schoval do vrečka. Znova sa uklonil, počkal, kým zavrú ústa, rozdavené v údive.

Krauzovi hra na klaňačku začínala ísť na nervy, celko-vo bol nervóznym, nebol vo svojom prostredí, nebol vo svojej koži. Zadymená štvrtá cenová skupina s pivom poroz-lievaným po stoloch a s preplnenými popolníkmi, prosím, to by šlo, ale striebro, kvety, snehobiele obrusy a zástupy ofrakovaných čašníkov čakajúcich len na pohľad, aby hneď priskočili a poslúžili... Kto to kedy videl!?

„Vitajte, páni, je nám čťou. Dúfam, že sa u nás budete skvelo cítiť. Hneď na prvý pohľad vidieť, že ste odborníci, fajšmekri. Ak môžem odporučiť, páni, máme v ponuke vy-nikajúcu špecialitu šéfkuchára – *gigot d'agneau*, pečené jahňa-cie stehno, prípadne, ale to len pre naslovovzatých gurmá-nov, by sme mali skutočnú lahôdku – *le canard à la Apicius*, pečená kačka à la Apicius. Charakteristická je výraznou vô-ňou, špeciálnou zmesou korenia. Už Apicius v názve je zá-rukou najvyššej kvality. Meno dostala, ako isto viete, podľa slávneho rímskeho kuchára Apicia. Je to prvý známy gas-troumelec v dejinách ľudstva. Dovolím si upozorniť, prosím, nemýliť si ho so známym Marcom Gaviom Apiciom, ktorý svoju prezývku dostal iba na základe povesti labužníka a mi-lovníka gastronómického luxusu, sám nikdy nevaril.“

Hostom od prekvapenia poskočilo obočie.

„Prepáčte,“ čašník sa previnilo usmial. „Dejiny gastro-nómie sú mojim koníčkom, nechcel som byť vtieravý.“

Prekvapený výraz v tvárach hostí neustupoval.

„Iste, iste,“ pochopil čašník, „moja chyba! Začal som zhurta s hlavným jedlom, som ja ale...! Hneď to napravím! Ako predjedlo by som servíroval escargots de Bourgogne, burgundské slimáky, v prípade záujmu to môžeme zmeniť na *potage andalou*, andalúzsku studenú polievku. Keď necháme žalúdok trochu oddýchnuť, mohla by nasledovať ho-rúca bujabéza, polievka z rýb a plodov mora, až potom by nasledoval hlavný chod. Ak vám nevyhovuje kačica, môž-me ponúknuť niečo výdatnejšie, napríklad pot-au-feu, ho-vädzie, kapusta, pór, mrkva, cibuľa, zeler. Na záver by som vrelo odporúčal *crêpes Suzette*, palacinky s karamelom, prí-padne frangipane tarte, francúzsky marhuľový koláč s man-dľovou príchuťou.“

Prekvapený výraz v tvárach hostí pozvoľne prechádzal do zdesenia.

„No nič, chápem, ponuka je bohatá, chutí máme od výmyslu sveta. Kým si páni vyberú, môžem priniesť aperitív? V ponuke máme Cinzano bianco, Martini extra, keby to malo byť niečo silnejšie, prosím, máme koňak Courvoisier X.O alebo whisky Vat 69. Nech sa páči.“

„Pivo.“

Čašník prestal na chvíľu dýchať.

„Pro... prosím!?“ vykoktal.

„Pivo,“ zopakoval doktor s kamennou tvárou.

„Pivo?“ Čašník ešte stále neveril vlastným ušiam. „Aha!“ konečne pochopil. „Na záver hlt znamenitého, správne vychladeného pi...“

„Nie na záver, teraz!“ rozkazoval dôrazne doktor. „Aké máte pivo?“

Čašník sa vystrel, konečne pochopil. Nebol dôvod, aby sa klaňal, týmto určite nie! Ukázal sa im v plnej výške, v celej kráse, len v očiach sa mu zjavil zúrivý výraz, akoby mal chuť vraždiť. Luskol prstami, zboku pribehol pikolík. Čašník nepovedal ani slovo, prstom ukázal na prestretý stôl, ráznym gestom naznačil, čo má chlapec urobiť. Chlapec neváhal, okamžite pozbieral taniere a príbory. Čašník celý úkon pozorne sledoval z nadhľadu, aby im niečo nezmizlo. Až keď bolo prestieranie zachránené, nechotne precedil pomedzi zuby: „Máme holandský Amstel, nemecký Dab beer, austrálsky...“

„Štajna nemáte?“

„Štaj...“ o čašníka sa pokúšali mdloby.

„Dvanástku,“ spresnil objednávku doktor.

„Nie!“ zareval čašník. „To jediné tu naozaj nemáme!“

„Vy nemáte znamenitú pochúťku zo Steinovho pivovaru?“ zhrozil sa Canis. „Kam si nás to zaviedol, doktor?“

Čašník zavrával, musel sa oprieť o stôl.

2

„Sedláci v meste!“ zhrozil sa Burger v kancelárii. „Taká hanba! Dúfam, že ste na záver nepoužili služobáky, vy telce, a normálne ste účet zacvakali! Kam vás čerti niesli, čo vám to napadlo!“

„Nám? To doktor!“ bránil sa Krauz.

„Čo doktor, čo doktor? Vy nemáte vlastný rozum?“

„Čo rozum, čo rozum, Edo, akoby si s ním nikdy nebol piť! Zbohom, zdravý rozum!“

„Pekne ste sa vyfarbili, vy dvaja! Vieme všetko, doktor nám už telefonoval. Vieme presne, ako ste včera dopadli. Rehotal sa, až mu vypadlo slúchadlo z ruky. Dospelí detektívi, a dáte sa dobehnúť obyčajným doktorom!“

„Neobyčajným doktorom,“ oponoval Canis z rohu kancelárie. „Keby ste videli, čo sa doňho vmestí!“

„Zadarmo,“ rýchlo doplnil Krauz.

„Keby ste čítali noviny, mohli ste sa tomu fiasku vyhnuť.“

„Čo je v novinách?“ zaujímal sa dosť neskoro Krauz.

„Do hotela Fórum investovala nejaká rakúska spoločnosť, všetko sa im páči, nič nebudú rekonštruovať, veď načo, stojí to peniaze, okrem kuchyne a reštaurácie. Od minulého týždňa tam zaviedli dni francúzskej kuchyne s vyberanými špecialitami od výmyslu sveta, ešte aj francúzskeho kuchára si priviezli. A, samozrejme, ceny nápojov sa tomu automaticky prispôbili.“

„Doriti, ten pes doktorský to musel niekde čítať,“ vzdychol Krauz.

„Samozrejme, že to čítal, veď ma tam volal, vraj raz za život si zaslúžime.“

„A ty...?“

„Čo ja? Čo som Onasis? Ani na šatňu by som nemal. Ja sa musím starať o rodinu, na rozdiel od vás dvoch, vy máte asi prachov na rozhadzovanie, ja nie. Povedzte, čo vás stál včerajší špás?“

„Veď viete všetko,“ durdil sa Krauz, „doktor vám všetko nabonzoval.“

„Všetko, len nie cenu.“

„Aspoňže v ňom ostal kúsok kolegiality,“ uznanlivo prikývol Canis.

„Dobre vás ošklbali, čo?“ škeril sa Hanzel. „Priznajte sa! Nechali ste tam aj gate!“

„No,“ Canis v kresle neochotne prikývol, „priznávam sa bez mučenia, že pri odchode som mal pocit holej riti, ale na druhej strane...“

„Čo na druhej strane?“ smial sa Hanzel. „Nezahovárajte!“

„Na druhej strane,“ Krauz sa ponáhľal kolegovi pod paľbou na pomoc, „treba uznať, že niečo také by mal človek aspoň raz v živote zažiť. V tom má doktor pravdu. Keby ste videli tých čašníkov! Všetci vo frakoch! Ten interiér, ako v západných filmoch zo života horných desaťtisíc, a servírovanie, všetko vyleštené, nablýskané, a ten príbor! Keby ste videli tie príbory...“

„Aký príbor, čo za príbor, čo to trepeš?“ nedal sa odbiť Hanzel.

„Takýto,“ Canis siahol do vnútorného vrecka na saku, vybral čajovú lyžičku, nahol sa, podal ju Hanzelovi.

Kolega zagánil, poťažkal, dýchol, vyleštil rukávom.

„Boha, fakt, čisté striebro!“

Podal lyžičku Burgerovi.

„Uhm,“ priznal detektív, keď sa presvedčil. „Kedy ju chceš vrátiť?“

„Vrátiť?“ Canis od prekvapenia rozhodil ruky. „Edo, za tú cenu som očakával, že nám pribalia aj mercedes riaditeľu hotela, a nieže vrátiť! Vraj vrátiť, ty si dobrý!“

„V tom prípade s vami končím!“ Burger šmaril lyžičku do zlodēja vyvaleného v kresle v rohu kancelárie. Zlodej bol nielen šikovný chmaták, ale aj pohotový brankár – chytil ju šmahom ruky. „So zlodejmi sa nebavím,“ uzavrel Burger.

„Edo, neblbni, je to len lyžička.“

„Je to striebro, jeden z najvzácnejších kovov na svete. Chudák riaditeľ, má šťastie, že nepoužíva príbory zo zlata, nanosili by ste sem tri kilá, čo?“

„Nekradneme,“ zbytočne sa bránil Canis, „iba sme sa chceli pochváliť. A toto mal byť dôkaz.“ Canis zamával lyžičkou na celú kanceláriu, aby všetci verili, že si včera užili.

„Končím s vami, ako som povedal, so zlodejmi sa nebudem,“ trval na svojom Burger. „Alebo...“ zvrástil čelo, aby premýšľal. „Alebo, vieš čo? Daj ju sem, ja ju riaditeľovi vrátim osobne.“

Canis, netušiac podraz, ju opatrne hodil vysokým oblúkom cez celú kanceláriu. Burger zachytil prihrávku, ešte stále so zvrášteným čelom si dôkladnejšie obzrel lyžičku, odrazu sa mu čelo vyjasnilo, dostal nápad – pomiešal si kávu, trochu nabral, usrkol, slastne zamľaskal, uznanlivo pokýval hlavou.

„Doprdele, to je kvalitka! Fakt, strieborná lyžička, to je niečo úplne iné. Ďakujem.“

„Moment,“ zhrozil sa Canis, ako ľahko naletel. „Chceš ju vrátiť, nie?“

„Pôvodne som chcel, pán zlodejský kolega, no to som ešte netušil, ako chutí blahobyt.“

„Je to ale sviňa,“ žasol Canis. „Edo, vážne si chceš budovať blahobyt z ukradnutého, a ešte k tomu podvodom?“

„Nebud' naivný, Ivanko, každý blahobyt sa začína podvodom a z ukradnutého.“

3

„Pozri, ako kľučkuje!“

„Čo je ožratý?“

„Stopercentne, ideme po ňom!“

Spolujazdec zapol majáky, húkačku zatiaľ nepotrebovali, podozrivo jazdiaci vodič sa nesnažil uniknúť. Majáky zapli, aby upútali jeho pozornosť. Dvojmužová motohliadka opustila skrýšu za plechovým kontajnerom, vyrazila za kľučkujúcim vozidlom. Dobešli ho na najbližšej križovatke. Čuďuj sa svete, napriek tomu, že o tretej nadržanom boli prakticky všetky križovatky v meste vypnuté, iba blikali oranžovo, vodič zelenej škodovky zastal. Vôbec mu neprekázalo, že je na hlavnej, dával prednosť bohviakomu, lebo križovatka bola ľudoprázdna.

Motohliadka zastala vedľa neho v odbočovacom pruhu, no odbočiť sa určite nechystali. Spolujazdec v služobnom aute stiahol okienko – vodič zelenej škodovky ho nevnímal, sústredene civel niekam pol kilometra pred seba. Pevne zvieral volant v predpisovej polohe o desať minút dve, nakláňal sa dopredu, akoby zle videl. Celkovo vyzeral podozrivo, akosi strnulo.

„Hej! Hej ty!“

Policajt sa snažil upútať pozornosť, aj zamával rukou. Vodič nič, meravo civel dopredu, hoci blikajúce majáky mu do auta vysielali jasné, raz červené, raz modré signály.

„Ten je jak doga,“ vzdychol starší policajt.

„Nepredbiehaj ho, kým nás nezbadá, lebo do nás drbne.“

„Jasné, musí nás zaregistrovať.“

Vodič zelenej škodovky odrazu precitol, poobzeral sa, a keď sa mu pohľad stretol s pohľadom spolujazdca v policajnom aute, heglo ním, vystrel sa, jednou rukou odkýval,

akože čaute, chlapci, aj sa pokúsil o silený úsmev, no nebolo mu to nič platné. Policajt prstom nekompromisne ukázal, aby konečne prešiel križovatku – za križovatkou má zastať na krajnici.

Vodič zelenej škodovky prikývol, že pokynom rozumie, zaradil rýchlosť, pomaly, opatrne prešiel križovatkou, prirazil k obrubníku, zastal, vypol motor.

Policajné auto ho až teraz predbehlo, hliadka zastala pár metrov pred škodovkou. Spolujazdec vypol maják, aby zbytočne nebudili pozornosť alebo ľudí za oknami v okolitých panelákoch.

Policajti vystúpili, nasadili si brigádírky, pristúpili k okienku zelenej škodovky. Okienko sa pokúsilo spustiť, vodič točil kľukou, čo mu sily stačili, no v polovici sa mu zošmykla ruka, heglo ním, skoro si udrel čelo o volant, ospravedlňujúco sa usmial, znova sa chopil kľuky, točil o niečo pomalšie, opatrnejšie. Okienko konečne poslúchlo.

„Dobrý večer,“ pozdravil mladý vodič.

Do studenej noci vypustil kúdol pary. Policajt vtiahol nosom – jasné, okrem vody zaregistroval v oblaku pary aj inú chemikáliu. Voňala sladko, po kvasinkách.

„Skôr dobré ráno,“ opravil vodiča starší člen hliadky.

„Ráno? Vážne? Prepáčte. Ako to letní. Letí.“

„Súdr... ehm, pán vodič, mohli by ste vystúpiť?“

Starší člen dvojmužovej policajnej motohliadky mal hodnosť nadpráporčíka, na ulici v hliadke strávil roky a rokmi zaužívané oslovenie mu občas aj teraz, v novej dobe, vyklázlo, našťastie včas sa opravil.

„Vystúpiť? Vážne? Je to nudné... ehm, nutné?“ zdráhal sa mladý vodič zelenej škodovky.

„Asi to tak bude lepšie,“ rozhodol starší policajt.

Mladý vodič vystúpil, napodiv svižne a bez problémov.

„Cestná kontrola, pán vodič, predložte mi vaše doklady,“ starší policajt presne podľa predpisov znova zasalutoval a vysvetlil vodičovi dôvod, prečo ho zastavili. Zatiaľ všetko presne podľa predpisov.

„Doklady...“ mladý vodič sa bezradne pobúchal po zimnej bunde, odrazu akoby ho osvietilo, siahol do vnútorného vrečka a vylovil občiansky preukaz. Podal ho staršiemu policajtovi.

„Ďakujem.“

Policajt vzal červenú knižočku, zalistoval, spod obočia pozorovávajúciho zagánil na previnilca, znova zalistoval, začítal sa...

„Pán Feješ.“

„Prosím?“

„Ervín Feješ,“ konštatoval kontrolný orgán.

„Áno.“

Policajt opakovane skonfrontoval fotografiu so skutočným obrazom. Povedzme.

„Narodený?“

„Áno.“

„Kedy? A nerobte opičky!“

„Nerobím, však to tam máte napísané.“

„To vidím, ale chcem si overiť vašu totožnosť. Zatiaľ bežný služobný postup, nič zvláštne od vás nežiadam.“ Policajt trpezlivo vysvetľoval služobný postup kontroly vodiča.

Vodič nič, iba hodil plecom.

„Ten dátum.“

„Aha. Siedmeho mája sedemdesiatjeden.“

„O tri mesiace máte dvadsať.“

„O tri... aha, áno, máte pravdu, o chvíľu mám dvacku. Správne. No a...?“

„Nič, len tak, že gratulujem.“

„Teraz? Vo februári?“

„Radšej skôr ako neskoro.“

„Dobre, máte pravdu, tak ďakujem. Môžete mi vrátiť občianku?“

„Môžem, ale ešte musíte vydržať. Tu čítam, pečiatka vysokej technickej školy. Čo študujete?“

„Strojarinu.“

„Takže z vás bude inžinier. Odborník, strojár.“

„No, keď sa podarí úspešne skončiť, tak áno. Vráťte mi už ten občanák?“

„Nech sa páči, ale ešte by som ku kontrole pripojil vodičský preukaz, len tak, pre poriadok.“

„Vodičák...“ vodič zelenej škodovky sa znova rozpačito pobúchal po zimnej bunde. Výsledok bol iný než pred chvíľou, nevylovil nič.

„Nemám.“

Policajti na seba pozreli, mladší urobil úkrok bokom.

„Nemáte vôbec – alebo nemáte pri sebe?“

„Mám, jasné, že mám, robili sme ho hromadne na strednej. Mám aj áčko, aj béčko, ale nemám ho tu.“

Starší policajt skontroloval pozíciu mladšieho kolegu, či ho zabezpečuje, prikývol, sústredil sa na vodiča.

„Pán vodič, to je prvý priestupok. Poznáte vyhlášku, nie? Vodič je povinný mať pri sebe vodičský preukaz. Ako mi to vysvetlíte?“

Vodič sa nadýchol, váha vzduchu ho asi stiahla dozadu, oprel sa chrbtom o auto.

„Ako...? No nemám ho.“

„Dobre, predložte mi na kontrolu papiere od vozidla. Máte malý techničák, nie?“

„No...“ nasledovalo ďalšie pobúchanie po bunde, zase zbytočné. „Nie.“

„Vy nemáte doklady od vozidla? Prečo?“

„No... čo ja viem?“

„Pán vodič, to je už druhý priestupok proti vyhláške. Aj doklady od vozidla je vodič povinný nosiť so sebou. Viete o tom?“

„Viem, no...“ chlapec bezmocne rozhodil ruky – nemám, tak nemám! Rozhodil ich tak razantne, že stratil rovnováhu, musel urobiť úkrok, aby nespadol.

Policajti podozrivo zagánili.

„Pán Feješ, toto je vaše auto?“

„Auto? No... ani nie.“

„Ani nie? To je čo za odpoveď? Ani nie...? Tak buď je vaše, alebo nie je vaše.“

„Nie je.“

„Čie je to vozidlo?“

„Susedovo. Požičal mi ho. Požičal som si ho.“

Policajti si vymenili veľavravný pohľad, bolo im jasné, že s pánom Feješom a s požičaným autom niečo nie je v poriadku.

„Odstúpte od dverí, pán Feješ.“ Starší policajt prstom ukázal, kam sa má previnilec postaviť. „Sem, presne, to stačí.“

Mladší kolega otvoril vodičove dvere, nahol sa, prehľadal predné sedadlá, prehľadal zadné sedadlá...

„Čo má byť toto!?“ Prítomným ukázal prázdnu pivovú fľašu, no otázku, pochopiteľne, adresoval iba jednému

z nich. „Pán vodič, vy ste pred jazdou alebo počas jazdy požívali alkoholické nápoje?“

Mladší člen hliadky prevrátil fľašu, ešte z nej vyteklo pár kvapiek. Vodič si vzdychol, zahľadel sa na špičky topánok – škoda slov, majú ho.

„V štartéri sú kľúče,“ hlásil mladší člen hliadky výsledok pátrania v interiéri auta. „Spínacia skrinka ani zámka na dverách nie sú vylomené.“

„Hovorím vám, že mi ho požičal.“ Mladý vodič považoval výsledok prehliadky za jasný dôkaz, že je nevinný a mali by ho čo najskôr pustiť.

Policajti však mali iný názor.

„V poriadku, tak budeme fúkať, pán vodič.“

„Nemôžem! Prepáčte, ale ja nemôžem.“

„A to už prečo?“

„Fakt nemôžem, som slabý na pľúca, ja ten váš balónik nenafúknem.“

„Ani nemusíte, balóniky sú minulosťou, dnes nám pomáha technika.“

Mladší policajti sa vrátili k služobnému autu, priniesol dreger, pred vodiča otrčil igelitové vrečko, aby si sám vyladal plastový náustok.

„Toto vám neublíži,“ škodoradostne sa zaškľabil starší člen hliadky. „Alebo dáte prednosť odberu krvi? V prípade, že odmietnete, poznáte ďalší postup – vodičák ide automaticky na rok do čistiarne! To nehovorím o mastnej pokute.“

Mladý vodič nadul líca, odul pery, pohľadom behal z jedného na druhého – váhal, hľadal riešenie. Jedno mu zišlo na um, poobzeral sa, či sú na križovatke sami. Boli sami.

„Páni, počúvajte ma, načo fúkať?“ Pre istotu zašepkal, aby ho nikto nepočul ani náhodou. „Dobre, niečo som vypil, veď to vidíte, nebudem zatĺkať. Mám v bunde dve stovky, čo poviete, keby sme sa podelili? Normálne zaplatím pokutu, bločky si nechajte – a vypadnem, nikdy sme sa nevideli.“

Starší člen hliadky zaodfňal, ani nehľadal očný kontakt s kolegom, aby sa poradil, rozhodol sa sám.

„Pán Feješ, ak ku všetkým dnešným priestupkom nechcete pridať ešte aj pokus o podplácanie, radšej s takými nápadmi okamžite prestaňte! Fúkajte!“

„Tak tri...“ zašepkal nesmelo nešťastný vodič.

„Fúkajte!“ znel strohý povel.

Čo mohol robiť, fúkol...

„Pomaly, plynulo, dlhšie, nie tak prudko,“ usmerňoval ho starší člen hliadky.

Prístroj zablikal, niečo píplo...

„Kristepane!“ zhrozil sa mladší policajt. „Pozri.“

Aj staršiemu poskočilo obočie.

„Jedna celá štyridsaťosem? Človeče nešťastný, a vy nás chcete odbiť dvomi všivavými stovkami!? Veď vy ste nacecaný jak doga! Ale okamžite...“

„Počkaj, tichšie, vysielacka!“

Monológ staršieho člena hliadky prerušila nastrčená kolegova dlaň. Stál bližšie k služobnému autu, počul lepšie.

„Čo?“

„Počujem z auta vysielacku, volajú nás.“

„Tak poďme k autu. Aj vy, pán Feješ, s nami, nech sa páči.“

Mladší policajt bol vrtkejší, dobehol k autu, otvoril dvere na strane spolujazdca. Z vysielacky začuli koniec hlásenia.

„... preto vyhlasujem krajské pátranie po motorovom vozidle značky Škoda stodesať tmavozelenej farby, štátnej poznávacej značky Božena Adam Norbert dvanásť osemdesiatosem, odcudzenom dnes po polnoci z Brestovanskej ulice. Opakujem pátranie...“

Policajti na chvíľu prestali dýchať, mladého podnapitého vodiča prepálili pohľadmi, ako na povel otočili hlavy, zahľadeli sa na masku tmavozelenej škodovky. Na zašpinej poznávacej značke bola veľkými tlačеныmi písmenami napísaná neuveriteľná informácia: BAN 12-88.